

Je kunt op meerdere manieren een lichtkunstwerk maken. Door te bewegen met je camera, door te schilderen met een lichtbron of door te tekenen of schrijven met licht. Elke manier heeft weer zijn eigen unieke effect. Door deze manieren met elkaar af te wisselen, krijg je een mooie variatie in je foto's.

Camerabeweging

De eerste manier is door middel van het bewegen van je camera tijdens het maken van de foto. Je kunt het zien als het tekenen of schrijven met je camera in de lucht. Stel hiervoor je camera in op een [sluitertijd](#) van bijvoorbeeld 5 seconden en beweeg je camera rond tijdens het maken van de foto. Probeer deze manier eens uit tijdens de winter als er overal kerstverlichting hangt, of wanneer er kermis is, of bij een druk kruispunt. Dit zijn geweldige plekken omdat er veel lichtbronnen en kleuren aanwezig zijn. Je zult daardoor een gezellige wirwar van lichtstrepen te zien krijgen. Het allerleukste is nog wel dat je van tevoren nooit weet wat het resultaat gaat worden!

Met camerabeweging krijg je een wirwar van lichtstrepen. Het resultaat is iedere keer opnieuw een leuke verrassing. Yvonne van der Meer
Canon 80D · ISO 100 · F 7,1 · 9 SEC · 27 MM

Glijdend statief

Misschien heb je het al eens meegemaakt tijdens het maken van een (nacht)foto. Je heb je camera netjes op statief gezet en maakt een foto. Maar tijdens het maken van de foto zakt de camera ineens langzaam naar beneden doordat je je statief nét niet helemaal goed vast hebt gedraaid. Je bekijkt je foto terug en ziet ineens allemaal strepen. Het resultaat is een verrassende lightpainting-foto door de beweging van de camera. Dit gaat volledig onbewust, maar dat neemt niet weg dat het alsnog hele mooie beelden kan opleveren. Je kunt dit effect natuurlijk ook bewust toepassen door je statief expres langzaam te laten zakken.

Camera throwing

Een variant op de camerabeweging, is 'camera throwing'. Maar deze manier is alleen geschikt voor mensen zonder angst! Je gaat bij deze vorm namelijk je camera in de lucht gooien, tijdens het maken van een opname. Het zal je niet verbazen dat dit heel verrassende foto's op zal leveren, maar vergeet in je enthousiasme je camera niet weer op te vangen!

Zoomburst-effect

Heb je al eens gehoord van het zoomburst-effect? Met dit effect zoom je tijdens een lange sluitertijd in of uit. Het onderwerp lijkt daardoor naar je toe te komen. Je creëert hiermee een 3D-effect en kunt veel dynamiek en beweging aan je foto toevoegen.

In plaats van je camera te bewegen, beweeg je in dit geval je objectief. Plaats je camera op je statief, kies een mooie compositie en stel de camera in zoals je dat normaal gesproken ook zou doen. Bijvoorbeeld een iso van 100 en een [diafragma](#) tussen F 8 en F 13 voor de meeste scherpte. De sluitertijd stel je in aan de hand van de lichtmeter. Als de lichtmeter in het midden staat (op 0), krijg je een [goede belichting](#). Vervolgens zoom je aan het begin of aan het eind van de opname rustig in- of uit. Wat je zult zien, is dat het onderwerp waarop je scherpgesteld hebt scherp blijft, maar dat de heldere lichtbronnen als strepen naar je toe komen. Het is belangrijk dat je een duidelijk en stilstaand onderwerp kiest, zoals de gevel van een gebouw, voor een optimaal effect.

Schilderen met licht

Bij schilderen met licht beschilder je als het ware jouw onderwerp of omgeving met licht. Hiermee kun je niet alleen creatieve foto's maken, je kunt er ook een technisch probleem mee oplossen. Zo komt het bij nachtfotografie nog weleens voor dat je onderwerp te donker wordt. Het onderwerp is dan niet meer goed zichtbaar en zonder duidelijk onderwerp

zal het oog van de kijker blijven zoeken in je foto. Om jouw onderwerp letterlijk en figuurlijk terug in de spotlights te plaatsen, kun je tijdens een opname je onderwerp met een zaklamp beschijnen.

In deze foto is het onderwerp met licht beschilderd om het op te laten vallen in de foto. Tino van Dam Nikon D800e · ISO 400 · F 5,6 · 15 SEC · 50 MM

Waar je tijdens de opname en het beschijnen op moet letten, is dat je blijft bewegen met je lichtbron. Als je de lichtbron namelijk te lang op één plek houdt, krijg je last van lichtvlekken. Door egaal te bewegen met je lichtbron, krijg je een gelijke belichting. Maar schijn het licht alleen op de plekken waar je meer licht nodig hebt. Hoelang je je onderwerp moet beschijnen, is afhankelijk van de sluitertijd, de sterkte van je lichtbron en het omgevingslicht. Kies allereerst de juiste instellingen voor het maken van de foto. Stel je camera zo in dat jouw lichtmeter op 0 staat. Vervolgens ga je tijdens de opname 'schilderen' met je lichtbron. Door een aantal testopnames te maken, weet je vanzelf hoelang je moet schilderen voor een juiste belichting.

Inspiring photography
FOTOGRAFIECOR.NL

Tijdens deze opname zijn grote lichtspots gebruikt om het hunebed en de boom te verlichten. Cor van der Waal Sony A7 III · ISO 40 · F 1 · 15 SEC · MM onbekend

Schilderen met licht wordt dus vooral gebruikt om een optimale belichting te krijgen, maar je kunt het ook voor creatieve doeleinden gebruiken.

Beschilder bijvoorbeeld de bomen in je landschap, het wandelpad dat voor je ligt of de benaming op een brugleuning. Door hier en daar wat extra te belichten, kun je een mooie diepte in je foto brengen.

© Henri van Arkel

Een klein blauw lampje is gebruikt om de paddenstoel een kleur te geven. Henri van Arkel Nikon D7200 · Exif onbekend

Tekenen en schrijven met licht

De derde manier is de bekendste manier van lightpainting, namelijk het tekenen en schrijven met licht. Met behulp van een lichtbron en een lange sluitertijd wordt het mogelijk om bijvoorbeeld je naam te schrijven of een figuurtje te tekenen. Die lichtbron hoeft niet geen ingewikkeld apparaat te zijn. Met een fietslampje, glowstick of sterretje kun jij al geweldige schilderijen maken. Je hoeft er ook niet voor naar buiten. Sluit de gordijnen, doe het licht uit en je kunt prima thuis aan de slag.

Met slechts één lampje is het al mogelijk om zulke lichtschilderijen te maken. Douwe Beckmann Nikon D5600 · Exif onbekend

Toch lijkt schrijven met licht makkelijker gezegd dan gedaan. Als je een naam of reeks cijfers wilt schrijven, dan moet je dit namelijk in spiegelbeeld doen. Doe je dat niet, dan zal jouw tekst gespiegeld in je foto te zien zijn.

Vind je dit lastig? Dan kun je ervoor kiezen om de foto horizontaal te spiegelen in de nabewerking.

Instellen en afdrukken

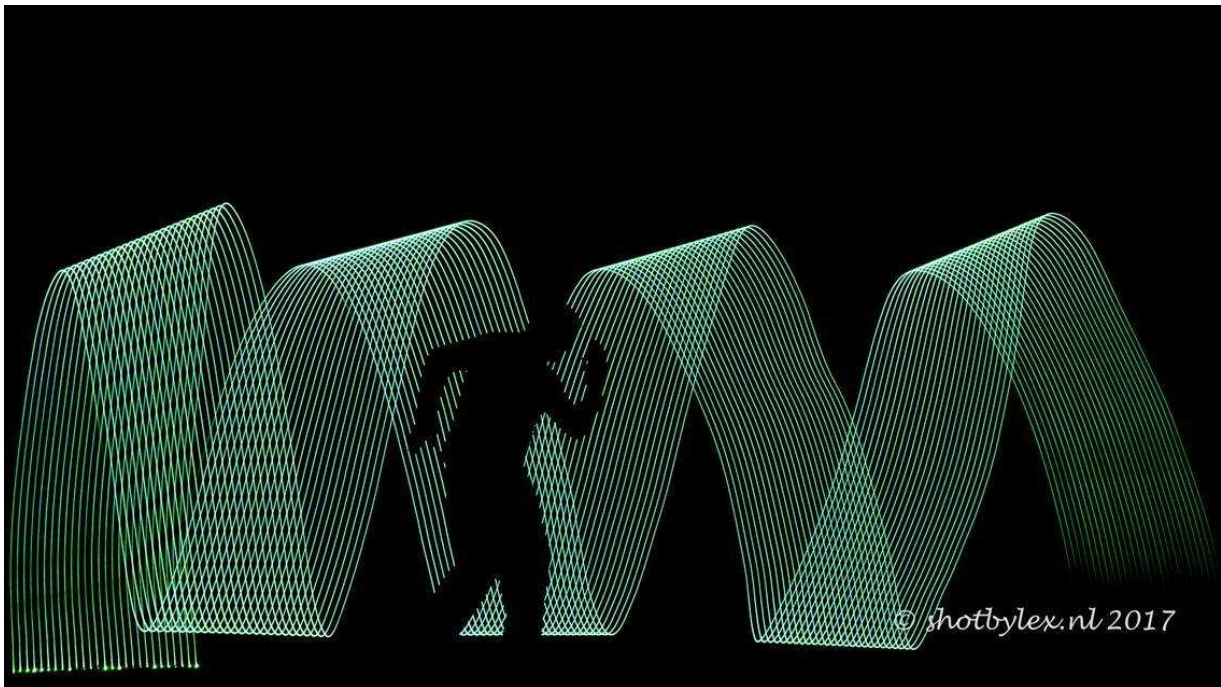
Om te tekenen of schrijven met licht heb je een donkere omgeving nodig. Hoe donkerder de omgeving, hoe duidelijker je lightpainting te zien zal zijn. Zet je camera op statief en sluit de afstandsbediening of draadontspanner aan. Dit is belangrijk, omdat je op deze manier je camera niet aan hoeft te raken om op de ontspanknop te drukken. Dit voorkomt bewegingsonscherpte. Heb je geen afstandsbediening of draadontspanner, gebruik dan de ingebouwde zelfontspanner van de camera door in te stellen na hoeveel seconden de camera een foto maakt. Het gebruik van een afstandsbediening, draadontspanner of zelfontspanner is ook erg handig als je alleen fotografeert. Je kunt dan op afstand je camera bedienen.

Vervolgens kijk je naar je camera-instellingen. Begin met het instellen van een zo laag mogelijke iso-waarde om onnodige ruis te voorkomen. Stel daarna je diafragma in. Voor lightpainting krijg je met een waarde tussen F 8 en F 13 de meeste scherpte. Kies tot slot de juiste sluitertijd. Hoelang de sluitertijd moet zijn, is een kwestie van experimenteren. Stel bijvoorbeeld eerst 10 seconden in en kijk of je binnen die tien seconden je lightpainting kunt afmaken. Lukt dat niet, dan moet je de sluitertijd verlengen. Heb je een sluitertijd van meer dan 30 seconden nodig, dan kun je kijken of je de bulbstand op je camera hebt zitten. Hiermee heb je namelijk zelf de controle over de lengte van je sluitertijd.

Als je je camera hebt ingesteld, kun je beginnen met tekenen of schrijven. Als je bezig bent met het maken van een figuur of het schrijven van een tekst, ga dan net zolang door tot de camera klaar is met het maken van de foto. Of zet aan het einde van je tekening of geschreven tekst je lampje uit.

Loop je weg met het lampje nog aan, dan krijg je extra, ongewenste, lichtstrepen in je foto te zien.

Hier zijn ledlampjes aan een meter lange buis gekoppeld. Door vervolgens voor het licht te gaan staan, kun je jezelf neerzetten als silhouet. Lex Schulte Olympus E-M5 II · ISO 200 · F 11 · 25 SEC · 19 MM

Tekenen of schrijven met licht kun je prima in je eentje doen, maar het is natuurlijk veel leuker om dat met twee of nog meer mensen te doen. Je kunt elkaar dan aanwijzingen geven, of zelfs verschillende kunstwerken in één foto laten zien.

Zes mensen staan model en meerdere mensen gaan met een klein lampje langs de contouren van het lichaam. Nieske Siepel Olympus E-M1 II · ISO 200 · F 4 · 69 SEC · 12 MM